

Rodzina von Tiele - Winckler na Górnym Śląsku

Cele lekcji:

- poznanie dziejów rodziny von Tiele -Winckler na Górnym Śląsku
- zapoznanie się z rozwojem przemysłu na Górnym Śląsku zapoczątkowanego przez Wincklerów
- poznanie najważniejszych członków rodziny
- zapoznanie się z początkami miasta Katowice

- 1819 przyjazd Franciszka Ksawerego Winckel na Górny Śląsk (Oberschlesien)
- praca w kopalni rud srebrno - ołowianych Fryderyk koło Tarnowskich Gór (Tarnowitz)
- sztygar w kopalni Maria w Miechowicach
- ślub z Alwiną Kalide (córka Waleska)
- zarządca majątku właściciela kopalni
- ślub z wdową po właścicielu kopalni Marią Aresin z domu Domes
- przejęcie ordynacji mysłowickiej i katowickiej wraz kopalniami i hutami od rodziny Mieroszewskich
- 1840 nadanie Wincklerowi tytułu szlacheckiego

Franz von Winckler

Dwór Wincklerów w Katowicach

Majątek rodziny Winckler

- rozbudowa Pałacu w Miechowicach (Miechowitz)
- dobra rycerskie: Miechowice i Katowice (Kattowitz)
- miasteczko Mysłówice z wioskami (Myslowitz)
- część dóbr Palowice, Orzesze (Orzesche), Woszczyce
- 13 kopalń węgla
- udziały w 49 innych kopalniach i 15 kopalniach galmanu
- 7 hut żelaza
- 6 hut cynku i wapiennik

Pałac w Miechowicach

Zasługi i odznaczenia

- 1846 odznaczony przez księcia von Anhalt krzyżem komandorskim Orderu Albrechta Niedźwiedzia (był to najwyższy order anhalcki)
- Order Orła Czerwonego (jedno z najwyższych odznaczeń pruskich) IV klasy od króla pruskiego
- prawo wyłączności wydobywania węgla w dobrach myśłowicko-katowickich, następnie uzyskał na tym terenie prawo regale górniczego

Waleska von Winckler i Hubert Gustaw von Tiele

- 1854 ślub z pruskim szlachcicem i oficerem Hubertem Gustawem von Tiele
- pomnożenie majątku 5-krotnie
- zakup posiadłości Kujawy w okolicach Prudnika
- w 1886 zakup dóbr w Mosznej
- w 1865 udział von Tielego- Winckler w otrzymaniu praw miejskich Katowic
- poprowadzenie linii kolejowej Wrocław- Kraków przez Katowice
- 1889 założyciel Katowickiej Spółki Akcyjnej dla Górnictwa i Hutnictwa, która przejęła wszystkie zakłady przemysłowe należące do Tiele-Wincklerów
- majątek spółki 16 mln marek, a do Tiele-Wincklera należało prawie 94% jej wartości

Pałac w Kujawach i Zamek w Mosznej

Waleska i Hubert Gustaw von Tiele-Winckler

1856 fundator Kościoła Ewangelickiego w Katowicach

Hrabia Franciszek Hubert von Tiele-Winckler

- rozbudowa zamku w Mosznej
- przebudowa pałacu w Kujawach
- 1911-1912 zaproszenie cesarza niemieckiego Wilhelma II do Mosznej
- sprowadzenie do Zieliny sióstr elżbietanek
- pożyczka dla cesarza Wilhelma II

Ewa von Tiele-Winckler

- urodzona w rodzinie rzymskokatolickiej
- 1882 zmiana wyznania na ewangelickie
- siostra przełożona Diakonatu "Sarepta" w Bethel
- "schronisko Ewy " w pałacu w Miechowicach- część pomieszczeń na wydawanie posiłków dla ubogich i na prowadzenie szwalni dla zaniedbanych dziewcząt
- 1890 otrzymała od ojca dom Ostoja Pokoju (schronienie dla bezdomnych i opuszczonych dzieci) oraz dla ludzi starszych, schorowanych, włóczęgów
- powstaje szpital Waleska, dom opieki Ciska Syjonu, plebania, dom wypoczynkowy dla sióstr Elim oraz kościół

Matka Ewa

Zdjęcia:

- slajd 4: Alfons Perlick , autor nieznany
- slajd 6: autor nieznany materiały z UM Bytom, Szymon Bijak
- slajd 9: autor nieznany, materiał z redakcji BylesTam.pl
- slajd 10: autor nieznany, autor nieznany, zbiory Arkadiusza Kuzio-Podruckiego, Adolf Matthias Hildebrandt
- slajd 11: Andrzej Otrębski
- slajd 14: autor nieznany

Bibliografia:

- praca ze strony moszna.info: *Hubert bez ziemi ,ale nie bez szans...* (2019)
- Wieczorek E., *Pieniądz robi pieniądz czyli o karierze Tiele-Wincklerów*, Śląskie, Informacja Turystyczna Województwa Śląskiego (2020)
- Kuzio-Podrucki A. *Fortuna Wincklerów “Śląsk”* (1997)
- Cichoń-Bitka M. *Moszna. Zamek i azalie*, Oficyna Piastowska (1998)